

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 2015. június 26-i ülése 9. számú napirendi pontja

Beszámoló a Tolna Megyei Értéktár Bizottság 2015. évi első féléves tevékenységéről

Előadó: Dr. Say István, a Tolna Megyei Értéktár Bizottság elnöke

Az előterjesztést előzetesen tárgyalta a Jogi és Ügyrendi, valamint a Területfejlesztési és Koordinációs Bizottság.

Tisztelt Közgyűlés!

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény 4. § (2) bekezdésében meghatározott jogával élve 5/2013. (II. 15.) közgyűlési határozatával, az országban az elsők között hozta létre a Tolna Megyei Értéktár Bizottságot.

A Tolna Megyei Értéktár Bizottság szervezi Tolna megye területén azonosított települési és tájegységi értéktárak adatainak összesítését, gondoskodik a még nem azonosított, de Tolna megye területén fellelhető nemzeti értékek azonosításáról, létrehozza a Tolna megyei értéktárat és megküldi azt a Hungarikum Bizottságnak.

A magyar nemzeti értékek és hungarikumok gondozásáról szóló 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelet szabályozza többek között a nemzeti értékek szakterületenkénti kategóriáit, a települési, tájegységi és megyei értéktárak létrehozását és gondozását, valamint a települési és megyei értéktár bizottságok létrehozását és működését.

A Tolna Megyei Értéktár Bizottság a - vonatkozó kormányrendelet 3.§-a szerint – félévente beszámol tevékenységéről a közgyűlésnek.

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése 51/2014. (XI.28.) közgyűlési határozatával a Tolna Megyei Értéktár Bizottságba választotta Dr. Fusz Györgyöt és Sulyok Balázst, valamint megerősítette megbízatását Dr. Say István elnöknek, Sümegi József és Szabadi Mihály bizottsági tagoknak.

Az idei évben az értéktár bizottság ezen új felállással 3 alkalommal ült össze és összesen 24 értéket vett fel a megyei értéktárba. *(A Tolna Megyei Értéktár értékeit az 1. sz. melléklet tartalmazza.)*

A Tolna Megyei Önkormányzat a megyei értéktár népszerűsítésére, megyei márka kialakítására 10 millió forint támogatást kapott a Földművelésügyi Minisztérium a „Hungarikum Bizottság feladatainak támogatása” előirányzat terhére a nemzeti értékekről és hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény 4. §-ában meghatározott célokkal összhangban.

A támogatási összeg felét 2015. május 15-ig kellett felhasználni. A támogatásról a szakmai és pénzügyi beszámoló elkészült, de még nincs információnk annak elfogadásáról.

A támogatás első félévre eső részét a következőkre fordítottuk:

- A. Szakmai képzéssorozat a Szekszárdi Babits Mihály Kulturális Központ közreműködésével a helyi értéktár bizottsági tagok és az önkormányzatok képviselői (polgármesterek, jegyzők, képviselők, hivatali ügyintézők) számára
- B. Tolna Megyei Értéktár értékeit bemutató interaktív honlap
- C. Arculati terv
- D. Tolna Megyei Értéktár értékeit bemutató 3 nyelvű kiadvány előkészítése

A. Szakmai képzéssorozat

A szakmai képzés célja az volt, hogy segítse az értékgyűjtő munkát, tematikát, módszertani segítséget adva a már működő értéktár bizottságok tagjainak és kedvet csinálni azon településeken élőknek, ahol még nem kezdődött el ez a munka.

A képzéseket a Babits Mihály Kulturális Központ bonyolította le. A Tolna Megyei Értéktár Bizottság minden tagja tartott előadást.

A szakmai képzéssorozat öt alkalomból állt, ahol az országos és megyei kép ismertetésére került sor, illetve a könyvtári, múzeumi és levéltári kutatások jelentőségéről esett szó. Külön alkalommal a jegyzőket és polgármesteri hivatalok munkatársait hívtuk meg az értéktárak hivatali ügyintézésével kapcsolatos tájékoztatóra.

A képzési alkalmak nagy érdeklődés mellett zajlottak és a korábbi egyeztetések, támogató munka hatására az utóbbi hónapban több településen alakult meg értéktár bizottság és kezdődött el az értékgyűjtő munka. Jelenleg a korábbi 22 helyett 34 településen működik értéktár bizottság, ami a települések 1/3-a megyében. (2. sz. *melléklet*) További települések is jelezték, hogy a közeljövőben értéktár bizottságot kívánnak létrehozni.

B. Tolna Megyei értéktár értékeit bemutató honlap

A támogatás további részét honlap készíttetésére is fordítottuk, mely a *www.kincsestolnamegye.hu* címen már megtekinthető. Az önkormányzat saját, megyei honlapján (*www.tolnamegye.hu*) felül - ahol szintén vannak adatok az értéktár működéséről -, ezen a honlapon egy szép kivitellű, igényes interaktív felületen kívánja bemutatni a megye értékeit, ezzel is hangsúlyozva a munka jelentőségét.

Célunk volt, hogy a weblapon bemutassuk az értéktári tevékenység törvényi szabályozását, a megyei értéktár bizottság tagjait, a bizottság tevékenységét, a megyei értéktár elemeit fotóval, leírással, térképi megjelenítéssel, illetve multimédiás tartalommal, és hírekkel.

Az új honlap tartalommal való feltöltése folyamatosan zajlik.

C. Arculati terv

A Tolna Megyei Értéktár arculati tervezésénél az volt a cél, hogy a bizottság kommunikációjához szükséges elemeket összefoglalja, mely által egy méltó és egységes megjelenést biztosít.

A támogatás első részéből már elkészült az értéktár logója. Ezek után készültek el a névjegykártya, boríték, illetve levélpapír tervek, melyeken a már elkészült logó jelenik meg, illetve egy stilizált hímezsminta. Dossziék, tasakok terve szintén a megye értékeit vonultatja fel rajzos motívumok felhasználásával.

A további terveket a támogatás második félévi részéből kívánjuk finanszírozni.

D. Tolna Megyei értéktár értékeit bemutató 3 nyelvű kiadvány előkészítése

A Földművelésügyi Minisztérium támogatásának elég nagy részét teszi ki annak a kiadványnak a megjelentetése, amelyik a megyei értéktár - honlapon is megjelenő - értékeit mutatja be magyar, és rövidített változatban német és angol nyelven. Terveink között szerepel, hogy az elkészült anyag nagyobb példányszámban egyben, illetve kisebb példányszámban régiós bontásban 4 külön füzetbe fűzve lesz látható.

A megyei értéktár bizottság működésének elején beemelte értékei közé azokat az országos műemlékvédelmi oltalom alatt álló épületeket, azokat a szintén országos védettségű természeti értékeket, a népművészet mestereinek azon munkásságát, valamint az országos jegyzékeken már szereplő vagy oda menet közben felvett azon tételeket is, amelyek Tolna megye értéktári tevékenységet folytató településeihez kötődnek. A megyei értéktárban ennek megfelelően jelenleg 236 érték szerepel.

A kiadvány szerkesztésének elve az volt, hogy azon települések értékeit mutassuk be, ahol már működik helyi értéktár bizottság. Ez valós motivációt jelentett az értéktárak számára és a frissen megalakult bizottságok is igyekeztek újabb értékekkel bekerülni a füzetekbe.

A népszerűsítő füzetben minden érték egyforma felületen, képpel és azonos mennyiségű szöveges leírással, angol és német nyelven pedig egy rövidebb tartalommal kerül bemutatásra. Térképi és kategória megjelölés is látható lesz.

A támogatás további részéből szeretnénk folytatni ezt a megkezdett munkát, hogy a kiadvány szeptember elsejére, a megyei önkormányzat hagyományos, ünnepi közgyűlésére elkészüljön. Szintén a támogatás második feléből tervezzük az ünnepi eseményt további programelemekkel is kiegészíteni, melyek szintén a megyei értéktár népszerűsítését hivatottak szolgálni.

A Hungarikum Bizottság áprilisi ülésén döntött a Gyulaji dámszarvas Magyar Értéktárba történő felvételéről.

A Hungarikumok Gyűjteményébe jelenleg 48 érték tartozik, a Magyar Értéktárban kiemelt nemzeti értéként pedig 124 érték szerepel.

Kérem a Közgyűlést, hogy fogadja el a Tolna Megyei Értéktár Bizottság munkájáról szóló beszámolót.

Határozati javaslat:

**A Tolna Megyei Közgyűlés ./2015. (VI.26.)
közgyűlési határozata a Tolna Megyei
Értéktár Bizottság munkájáról szóló
beszámoló elfogadásáról**

A Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlése a
Megyei Értéktár Bizottság munkájáról szóló
beszámolót elfogadja.

Szekszárd, 2015. június

**dr. Say István
a Bizottság elnöke**

	Értéktár Bizottságok Tolna megyében		Elnök	Tagok				
1	Szekszárdi Értéktár Bizottság	Szekszárd	Csillagné Szántó Polixénia	Nagy László	Németh Judit	Ódor János	dr. Várady Zoltán	
2	Tamási Értéktár Bizottság/Könnyű László Városi Könyvtár és Helytörténeti Intézmény	Tamási	Miskolczi Zoltánné					
3	Dunaföldvári Települési Értéktár Bizottság	Dunaföldvár	Fafkáné Simon Ildikó	Raffayné Kókány Judit	Lajkó Ferenc			
4	Bátaszéki Települési Értéktár Bizottság	Bátaszék	Rudolf László	Rieglerné Stang Erika	Sági Lajosné			
5	Simontornyai Értéktár Bizottság	Simontornya	Máté Imréné	Vácziné Horváth Anikó	Tóthné Unghy Ilona			
6	Bogyiszlói Értéktár Bizottság	Bogyiszló	Streer Tamásné	Némethné Jankovics Lidia	Virág Éva	Farkas Éva	Sánta József	
7	Őcsényi Települési Értéktár Bizottság	Őcsény	Scultéty Erzsébet	Csapai János	Andivcs János	Heronyányi Zoltánné	Minorits Jánosné	
8	Györköny Községi Értéktár Bizottság	Györköny	Kuti Imréné	Rohn Mátyás	Bock Zsuzsanna			
9	Decsi Települési Értéktár Bizottság	Decs	Baloghné Medgyesi Zsuzsanna	Decsi-Kiss Jánosné	Nagy Zoltán	Rohrné Nagy Katalin	Oberrichte rné Wágner Julianna	
10	Grábóci Települési Értéktár Bizottság	Grábóc	Erős Beáta	Fuksz Márta	Szatai Éva			
11	Dombóvári Települési Értéktár Bizottság	Dombóvár	Müller Ádám					
12	Alsónána Települési Értéktár Bizottság	Alsónána	Molnár Géza	Sajben Pálné	Puskásné Málinger Zsuzsanna			
13	Tolna Városi Értéktár Bizottság / Tolnai Városszépítő Alapítvány	Tolna	Reiter Antalné	Illés Erzsébet	Klein Antal	Király József	Lajtai Zoltán	
14	Alsónyék Község Települési Értéktár Bizottság	Alsónyék	Töttös Sándor Lászlóné	Kovács Anita	Takácsné Gehring Mária			

15	Váralja Község Települési Értéktár Bizottság	Váralja	Jáhn Jánosné	Szücs Csaba	Györfi Andrea			
16	Báta Község Települési Értéktár Bizottság	Báta	Balogh Imréné	Mohr János Zoltánné	Pirisa Réka	Pék László	Huszárné Lukács Rozália	Farkas Tibor
17	Bonyhádi Települési Értéktár Bizottság	Bonyhád	Kult Imréné	Köhlerné Koch Ilona	Bischof Tamás			
18	Értény község Helyi Értéktár Bizottság	Értény	Ékes László	Simon Ferencné	Szalai László			
19	Gyönki Értéktár Bizottság	Gyönk	Majnay Klára	Streicher Györgyné	Szegletes János	Trautman Konrádné	Baksa László	
20	Fácánkerti Települési Értéktár Bizottság	Fácánkert	Györkyné Benke Margit	Kiss- Toronyi Brigitta	Simon József	Auerbachné Varga Magdolna		
21	Nagyszékelyi Értéktár Bizottság	Nagyszékely	Horváth Iren	Gazsó János	Hargita Péter	Nagy Sándorné	Várkonyi Zoltán	
22	Kisszékelyi Települési Értéktár Bizottság	Kisszékely	dr. Horváth András	Martina Zoltán	Csepregi Ferenc			
23	Sárpilisi Értéktár Bizottság	Sárpilis	Simovics Boglárka	Erlich Melinda	Kolbert Margit	Dr. Balázs Kovács Sándor	Kovács Barna	Medveczki József
24	Felsőnyéki Települési Értéktár Bizottság	Felsőnyék	Györkyné Benke Margit	Kiss- Toronyi Brigitta	Simon József	Auerbachné Varga Magdolna		
25	Magyarkeszi Települési Értéktár Bizottság	Magyarkeszi	Vercsegné Péter Jolán	GelencsérM ária	Tóth Renáta	Tongori Csilla		
26	Szakály Község Helyi Értéktár Bizottság	Szakály	Feuerbach Szabolcs	Dr. Szabó Géza	Törő György			
27	Nagykónyi Települési Értéktár Bizottság	Nagykónyi						
28-32	Sió-Menti Értéktár Bizottság	Kistormás, Kölesd, Medina, Harc,	Vargáné Kisfalvi Erzsébet	Vargáné Kisfalvi Erzsébet, Kistormás- Kölesd	Dr. Kiszler Gyuláné, Kistormás- Kölesd	Sárdiné Iker Anna, Konrád László,	Borbély Mihályné, Patkó Sándorné,	Kabarcz Katalin Sióagárd
33	Paks Települési Értéktár Bizottság - <i>folyamatban</i>	Paks	Hefner Erika	dr. Váradyné Péterfi Zsuzsanna				
34	Madocsa Települési Értéktár Bizottság - <i>folyamatban</i>	Madocsa						

		Gyulaji-erdő	2	2								
		Henye	1		1							
		Pacsmag	1	1								
28.	Tolna		11		8	1						2
		Borvidék	1								1	
		Holt-Duna	1	1								
		Kapszeg	1	1								
29.	Váralja		1		1							
		Parkerdő	1	1								

Tolna megye		236	11	125	71	2		3		8	16
--------------------	--	------------	-----------	------------	-----------	----------	--	----------	--	----------	-----------

Több érték esetében előfordul, hogy nem sorolható egyetlen kategóriába. Ilyen esetekben a táblázatban az érték abba a bontás szerinti rovatba került, amely a legjellemzőbb.

Tolna Megyei Értéktárban nyilvántartott értékek

Agrár- és élelmiszergazdaság

Harci Brill Pálinkaház
Sióagárd – Leányvári Pincefalu
A bogyzslói paprikatermesztés hagyományai
Szekszárdi márc
Szekszárdi kadarka
Szekszárdi kéfrankos
Szekszárdi bikavér
Bonyhádi tarka szarvasmarha

Épített környezet

Kölesdi Kismegyeháza és épületei
Kölesdi református templom és parókia
Medinai szerb templom
Medinai Apponyi kiskastély és Kisboldogasszony kápolna
Medinai református templom
Harc római katolikus temploma
Szerb ortodox templom, kútház, kolostor, Grábóc
Bátai Tájház és Halászház
Bátai református templom
Bátai Szent Mihály plébániatemplom
Bátai Szent Vér Kegytemplom
Bátaszéki Városháza
Bátaszéki református imaház
Bátaszéki Számvevőség épülete
Bátaszéki Tájház épülete és gyűjteménye
Cikádori apátsági romkert és kőtár, Bátaszék
Bátaszéki vasútállomás épülete
Nagyboldogasszony plébániatemplom és egyházi kincstár, Bátaszék
Alagutak, Bátaszék
Bátaszéki kálvária kápolna
Keresztély Gyula Városi Könyvtár épülete, Bátaszék
Nepomuki Szent János kápolna, Bátaszék
Szent Orbán kápolna és őstölgyes
Szent Flórián szobor, Bátaszék
Szenháromság szobor, Bátaszék
Bátaszéki katolikus plébánia
Mező Kúria, Bátaszék
Simontornyai Vár
Simontornyai római katolikus templom és ferences rendi kolostor
Szenháromság szobor, Simontornya
Simontornyai református templom

Szentháromság szobor, Dunaföldvár
Dunaföldvári Vár
Rozália kápolna, Tamási
Esterházy vadászkastély, Tamási
Henyei kápolna, Tamási
Mária oszlop, Tamási
Római katolikus templom, Tamási
Evangélikus templom orgonája, Tamási
Würtz Ádám szülőháza, Tamási
Tolna megye műemlékei /a teljes lista itt/
Tolnai korábbi selyemgyár épülete és a Holt-Duna part értékei
Tolna megyét érintő három Duna-híd
Evangélikus Templom, Gyöngyös
Református templom, Gyöngyös
Magyary-Kossa kastély, Gyöngyös
Református templom, Váralja

Ipari és műszaki megoldások

Kölesdi Sörét torony
Cserénygáti vízimalom

Kulturális örökség

Szabadi Mihály által jegyzett, Sióagárdról szóló, Sióagárdhoz kötődő kötetei
Sióagárd népművészete
Medinai Kőszegi testvérek népi hangszerei
Szerb szokások és hagyományok Medinán
Kölesdi Képtár és Látásmozgalom
Bogyiszlói népviselet
Fekete Gólya Ház, Bata
Csanády gyűjtemény, Bata
Székely Albert faórája és a székely kálvária fatáblái, Bata
Bataszéki Ipartestület
Bogyiszlói népzenei hagyományok és zenekar munkássága
Dunaföldvári Vásár
Tolnai selyemgyári emlékszooba, védett ipartörténeti gyűjtemény
Bartina zenekar munkássága
Medinai zenész dinasztia munkássága
Kölesdi fehérhímezés
Dr. Hermann Egyed István munkássága
Géza – nap, Bata
Zádor Jenő zeneszerző, zenetörténész munkássága
Virágvasárnapi passiójáték, Bata
Iglice népdalkör munkássága, Tamási
Markovics Gábor munkássága
Népművészet mestereinek munkássága Tolna megyében /a teljes lista itt./
Gólyavár, Dombóvár

Kaposmenti fehérhímzés
Kossuth-szoborcsoport, Dombóvár
Györkönyi pincefalu
Művészetek Háza, Szekszárd
Bogár tanya, Szekszárd
Sallangokkal díszített rézveretes szügyhám
Fekete István író munkássága
Gyöng környéki sváb hímzés
Német Nemzetiségi Tájház, Gyöng
Bukovinai székek élő népművészete, Bonyhád
Grábóci szerb ortodox búcsú

Természeti környezet

Gyulaji dóm
Bogyiszlói orchideás erdő
Pacsmagi halastavak
Tolna megye védett természeti értékei /a teljes lista itt/
Parkerdő, Váralja
Kisszékely környéki erdők
Barátok tava és környéke, Kisszékely

Egészség és életmód

Gunarasi gyógyvíz